

SİBER ZORBALIK

ZORBALIK

Zorbalık kiři ya da kiřiler tarafından belirli bir sűreç içerisinde tekrarlanan ya da bir defadan fazla gerçekleřtirilen, içinde bir gű dengersizlięi barındıran, gűcű elinde tutmak isteyenlerin ihtiyaçlarını karřılayan, engellemeye gűcű yetmeyenlerin maruz kaldıęı ve çeřitli řekillerde (sűzel, psikolojik, fiziksel vb.) ortaya çıkan davranıř biçimidir.

Siber Zorbalık:

Bilgisayar, cep telefonu ve diğer elektronik araçların ısrarlı ve tekrar edici bir şekilde başkalarına zarar vermek için kullanılmasıdır .

Siber Zorba:

İnterneti kullanarak başkalarına zarar veren ve başkalarını küçük düşüren kişidir.

Siber Mağdur:

Siber zorbalık davranışlarının hedefi olan bireydir.

SİBER ZORBALAR

Baskın kişilik özelliklerine sahiptirler ve güç kullandıklarını göstermekten hoşlanırlar.

Çabuk öfkelenirler, fevridirler ve kolayca hüsrana uğrarlar. Mağdurlara, diğer çocuklardan daha olumlu tutum sergilerler.

Kurallara uymakta zorluk çekerler.

Sert görünürler, mağdurlarla çok az empati kurarlar ve onlara çok az merhamet gösterirler.

Yetişkinlerle de genellikle saldırganca ilişki kurarlar.

Zorlu durumlarda, kendilerini yapmamaya ikna etmekte iyilerdir. Hem kasıtlı hem de tepkisel saldırganlık davranışları gösterirler.

SİBER MAĞDURLAR

İnternette daha çok vakit geçirirler.

E-posta, anlık mesajlaşma, internet alışverişi, blog, web gezintisi, kişisel sayfalar ve oyunları daha çok kullanırlar.

Daha çok sayıda sosyal ağ profiline sahiptirler.

Çevrimiçi ortamlarda daha çok kişisel bilgi paylaşırlar.

Kaygı düzeyleri daha yüksektir.

Öz saygıları ise daha düşüktür.

SİBER ZORBALIĞIN TÜRLERİ

Çevrimiçi Kavga (Flaming)

Çevrimiçi ortamlarda kızgın, kırıcı ve kaba bir dille tehdit içeren elektronik mesajlar gönderilmesidir.

Kimliğe bürünme (Impersonation)

Çevrimiçi ortamlarda bir kişinin kimliğine bürünerek veya başka biri gibi davranarak o kişiyi kötü gösterecek, tehlikeye sokacak veya arkadaş ilişkilerine ve itibarına zarar verecek şekilde paylaşımlar yapılmasıdır.

Taciz (Harassment)

Belirli bir kişi ya da gruba yönelik sürekli olarak saldırgan ve hakaret edici mesajlar gönderilmesidir.

İtibarsızlaştırma (Denigration)

Çevrim içi ortamlarda bir kişi hakkına dedikodu, söylenti ve gerçek olmayan haberler yayılması yoluyla kişinin itibarına, saygınlığına ve arkadaş ilişkilerine zarar verilmesidir.

İfşa Etme (Outing)

Bir kişiye ait utanç verici resimlerin, görüntülerin, sırların ve bilgilerin izinsiz olarak çevrimiçi ortamlarda herkese açık şekilde yayınlanması veya başkaları ile paylaşılmasıdır.

SİBER ZORBALIĞIN TÜRLERİ

Düzenbazlık (Trickery)

Kandırma ile kastedilen ise mağdurun, kendisiyle ilgili utandırıcı veya özel bir bilgiyi, fotoğraf veya videoyu paylaşması için tuzağa düşürülmesidir.

Dışlama (Exclusion)

Çevrimiçi ortamlarda oluşturulan gruplarda kasıtlı olarak ve acımasız bir şekilde bir kişinin gruba dahil edilmeyerek dışlanmasıdır.

Siber Taciz:

İletişim teknolojilerinin, başka birini sapkın şekilde ve sürekli olarak taciz ve tehdit etme amacıyla kullanılmasıdır. Sürekli olarak tehdit içeren mesajlar göndermek veya bireyi kendi güvenliği ile ilgili korkuya düşüren birtakım çevrimiçi olaylara katılmak, siber takipçilik davranışı sayılmaktadır.

SİBER ZORBALIĞIN NEDENLERİ

- **Bazı çocuk ve gençler, sergiledikleri davranışın siber zorbalık olduğunun farkında olmadan, genellikle kendilerine e-posta veya anlık mesaj şeklinde gönderilen olumsuz iletilere, aynı biçimde yanıt vermekte, kısasa kısas mantığıyla siber zorbalık yapmaktadır.**
- **Bazıları, özellikle mağdur olarak seçtikleri kişileri taciz etmek veya onlara zarar vermek amacıyla siber zorbalık yapmaktadır.**
- **Bazı çocuk ve gençler, sıkıldıklarında başkalarına tehdit edici veya aşağılayıcı mesaj göndermenin eğlenceli olduğunu düşünmekte ve bu yüzden siber zorbalık yapmaktadır. Bunlar, yaptıkları davranışların mağdurlar üzerinde bırakabileceği olumsuz etkileri düşünmek yerine, sıkıntılarını gidermeye odaklıdır.**
- **Bazıları güçlü olduklarını kanıtlamak veya öfke enerjilerini boşaltmak amacıyla siber zorbalık yapmaktadır.**
- **Bazıları, tatmin olma, itibar kazanma gibi amaçlarla siber zorbalık yapmaktadır.**
- **Siber zorbalık davranışları sergilemek, bazıları için saldırganlık düşüncelerinin sanal ortamda dışavurumudur.**

SİBER ZORBALIKLA MÜCADELE ÖNERİLERİ

OKULDA;

- Okuldaki siber zorbalık durumunu belirlemek,
- Çalışanlara siber zorbalık eğitimi sağlamak,
- Okula özgü bir siber zorbalık tanımı yapmak,
- Siber zorbalıkla ilgili net ilke ve kurallar belirlemek,
- Siber zorbalık olaylarının bildirilmesini teşvik etmek,
- Kaynakları ailelerle paylaşmak gerekmektedir.

SINIFTA;

- Öğrencilerle, siber zorbalık hakkında konuşmalar yapmak,
- Tanımları, zorbalığa karşı duracak şekilde konuşmaya teşvik etmek,
- İnternet etiği, güvenli paylaşım ve internet etkinliklerini izleme konularında öğrencilerle tartışmak ve onlara sosyal webin güvenli kullanımını öğretmek,
- Eğitilmiş lider öğrenciler belirlemek ve bunların siber zorbalıkla baş etme yöntemlerini diğer öğrencilere öğretmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin sanal dünyalarını öğrenmek amacıyla, öğrencilerin uzmanlığından yararlanmak,
- Okul kulüpleri ve topluluklarıyla işbirliği yaparak etkinlikler oluşturmak gerekmektedir.

SİBER ZORBALIKLA MÜCADELE ÖNERİLERİ

EĞİTİMCİLER;

- Tüm okul paydaşlarının (yönetici, öğretmen, yardımcı hizmetler, vb.) siber zorbalık konusuna aşina olmaları,
- Belirli paydaşların (okul yöneticisi, rehber öğretmen, bilişim teknolojisi öğretmeni/uzmanı) ise okul çevresini ve öğrencileri etkileyebilecek siber zorbalık olaylarını tanıma ve müdahale etme yeterliğine sahip olmaları,
- Tüm eğitimcilerin, öğrencilerinin kullandığı popüler sanal iletişim yollarını (örneğin anlık mesajlaşma, sosyal ağ siteleri, internette görüntülü arama yapma, çevrimiçi oyunlar ve metin mesajlaşması gibi) bilmeleri,
- Tüm eğitimcilerin, Facebook, Twitter gibi sosyal ağların, uygun ve uygun olmayan kullanım şekillerini bilmeleri gibi kazanımları sağlamaları beklenmektedir

AİLELER;

- Siber zorbalığı önleme ve siber zorbalık olaylarına uygun şekilde müdahale etme yolları,
- Çocukları siber zorbalığa maruz kalırsa veya başkasına siber zorbalık yaparsa karşılaştıkları hukuksal durumlar,
- Siber zorbalık hakkında kendi kendilerini nasıl eğitecekleri,
- Bilgi ve destek alabilecekleri web sitelerinin neler olduğu,
- Çocuklarının internet davranışlarını nasıl izleyecekleri gibi konularda bilgi sahibi olmaları gerektiğini belirtmişlerdir.

TEKNOLOJİK ÖNLEMLER

- Sanal hesaplarından “çıkış” yapmalı,
- Bütün sosyal ağ sayfalarında (Facebook, Twitter, Instagram, vb.) gizlilik ayarlarını kontrol etmeli, profillerini sadece arkadaşlarının görebileceği şekilde düzenlemeli,
- İsimsiz veya zararlı içeriğe sahip mesajları asla açmamalı,
- Düzenli olarak tüm büyük arama motorlarında (Google, Bing, Yahoo, ...), isimlerini yazarak arama yapmalı; kendileriyle ilgili herhangi bir kişisel bilgi ya da fotoğrafın, siber zorbalar tarafından kullanılmış olabileceğini fark ettiklerinde ise hemen gereğini yapmalı,
- Cep telefonu numarasını yalnızca, gerçekten güvendikleri kişilere vermeli,
- Cep telefonuyla asla cinsel içerikli fotoğraf veya video çekmemeli,
- Cep telefonunda tuş kilidi kullanmalı,
- Web veya cep telefonu şifrelerini anne-babası dışında hiç kimseye paylaşmamalı,
- Güvenli şifreler oluşturmalı, kolay tahmin edilebilir sözcük veya sayıları şifre olarak seçmemeli,
- Her ortamda aynı şifreyi kullanmamalı ve belirli aralıklarla şifreleri değiştirmeli,
- Şifrelerin kaydedilmediğine emin olamadığı güvenilmeyen bilgisayarlarda hiçbir sanal profiline giriş yapmamalı,
- Gerçek hayatta tanımadığı kişileri sanal ağlardaki arkadaş listesine eklememeli,
- Her ne sebeple olursa olsun kişisel bilgileri sosyal ağ sayfalarında paylaşmamalı, yer bildirimini yapmamalıdır.

